

שבת
שלום!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרב"ג אבנר קוזאס שליט"א

ביחד



היא תבחר לך את העסקים!

מתוקף תפקידה כחומה לבעלה, האשה מתמצאת גם בבחירת עבודה או בפתיחת עסק. כשאתה עומד לפתוח עסק, לסגור עסק, לשנות עבודה, להחליף מקום עבודה, כדאי מאד שתתייעץ עם אשתך. היא מבינה בעסקים קצת יותר ממה שאתה חושב. הרבה אנשים חושבים שלנשים יש כישורים רק לעבודות בית, בישול, נקיון, והם מזלזלים באינטליגנציה שלהן וחושבים מה היא מבינה בעסקים?

נכון הדבר שהאיש שכלי יותר והאשה רגשית יותר, ולכן נראה שאין לה הבנה בעניינים אלו. אבל גם לה יש צורת ניתוח שכלית שמסלימה את אופן החשיבה והניתוח של האיש.

נתבונן בתורה: "ויבן ה' אלקים את הצלע אשר לקח מן האדם, לאשה". למה נכתב "ויבן"? דווקא? למה לא נכתב "ועש", "ויברא", "ויצר"? מה טמון במילה "ויבן"? אמרו חז"ל: 'מלמד שנתן הקדוש ברוך הוא בינה יתירה באשה יותר מבאיש'. המילה "ויבן" טומנת בתוכה את המילים 'הבנה' ו'בנין', זאת אומרת, שיש לה את היכולת לבנות בנין יציב.

לאיש יש חכמה, לאשה יש בינה. חכמה, זה 'כח מה'. זאת אומרת שהאיש מצטיין בכח לדעת את מהות הדברים. לעומתו, האשה מצטיינת ביכולת להבין דבר מתוך דבר, וביכולתה לחבר במהירות הרבה חלקים ופרטים לתמונה שלימה. אשה מרכיבה את ה'פאזל' הרבה יותר מהר מהאיש וכשהיא מגלה שחסר חלק אחד היא פוסקת ואומרת: חבל על הזמן, כל התמונה לא שווה.

הוא עוד לא הספיק להוציא את כל החלקים מהקופסא, והיא כבר סיימה את בניית התמונה וזיהתה את החסרון. גם בדבר הזה האשה משלימה את בעלה ומְגַנְה עליו, שלא יבנה מגדל של קלפים שיתמוטט בקלות.

לכן, לפני שאתה מתכנן תכנית, תפרוס לפניך את הרעיון, היא תסקור אותו ותמצא את נקודות התורפה. היא מומחית למצוא דפקים, פשוט מומחית. ואתה צריך שיהיה לך מישהו שיעביר ביקורת על התוכניות שלך.

כל בעל מפעל יודע שזו רק שאלה של זמן מתי המפעל יקרוס, אם לא תהיה לו ועדת ביקורת חיצונית שתבקר את פס היצור. אנשי עסקים מוכנים לשלם משכורות של עשרות אלפי דולרים לגופים חיצוניים שיבדקו וימצאו את הדפקים והכשלים כדי שהעסק שלהם יתפקד בצורה יעילה.

בעל יקר, אשתך היא ועדת הביקורת!

(מתוך הספר 'ביחד')

פרשת השבוע



ראיית הנולד

"שִׁפְטִים וְשִׁטְרִים תִּתֶּן לָךְ בְּכָל שְׁעָרֶיךָ...". הקב"ה מצווה את בני ישראל במינוי שופטים, דהיינו דיינים, וגם שוטרים כדי לאכוף את החוקים ואת המשפטים שהקב"ה מצווה את עם ישראל. בלי חוק ובלו משפט ובלו אכיפת החוקים יופר כל המרקם החברתי עד שיגיעו "לאיש את רעהו חיים בלעו". המדרש מלמד אותנו פן נוסף בעניין השופטים.

אמר שלמה המלך ע"ה "לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם... שאין לה קצין ומושל..." הנמלים יש להם משמעת וסדר עד כדי כך שאינם צריכים קצין ומושל כדי לנהל את אורח חייהם. כולנו יודעים שהנמלים מאוד חרוצות ותמיד אוגרות מזון לימי החורף הקשים.

אבל אם נתבונן לעומק נגלה דבר מענין. שלמה המלך התחיל את הפסוק "לך אל נמלה עצל" וסיים "ראה דרכיה וחכם", כולנו יודעים שהיפך המילה עצלות היא זריזות. ואם כן למה נאמר – "ראה דרכיה וחכם"? היה צריך לומר – "ראה דרכיה והזדרז"! או – "לך אל נמלה טיפש ראה דרכיה וחכם".

בספר מכתב מאליהו הסביר את הדבר באופן נפלא. אמר המדרש – "על שדה איש עצל עברתי..." איש עצל זהו אדם הראשון. ושואל הרב דסלר איך אפשר לקרוא לאדם הראשון – "איש עצל". הרי הוא הזדרז לחטוא!

אלא שצריך להבין שני מושגים: יש זריזות ויש פיזיות. ההיפך מעצלות זוהי פיזיות! אדם הראשון חטא כיון שהוא היה פיזי. כלומר, הוא התעצל מלחשוב שאם היה מתבונן יותר בדבר ומתיישב בדעתו לא היה נכשל. לכן נאמר עליו בפסוק "איש עצל". וסיכם הרב ואמר דבר נפלא "הפיזיות היא פרי עצלות המחשבה!" מי שמתעצל מלחשוב ולנתח את המצב אין פיזי יותר ממנו והתוצאה ברורה הוא עתיד לעשות טעויות ושגיאות.

כעת נחזור לנמלה. שלמה המלך שלח את העצל, ללמוד מן הנמלה חכמה. אין מדובר כאן בעצלות פיזית וכבדות שאם כן, היה צריך לומר ראה דרכיה והזדרז. אלא ודאי שמדובר כאן על עצלות המחשבה, שהעצל לא רוצה לחשוב על התוצאות וההשלכות שיהיו למעשיו, בין אם הוא עושה דבר מה או נמנע מלעשותו. והנמלה רואה את הנולד, רואה את ימי החורף ומיד אוגרת לה מזון. הרי שהנמלה זריזה אבל לא פיזיה כי היא רואה את הנולד ומלמדת אותנו להיות חכמים – בבחינת: "איזהו חכם, הרואה את הנולד".

ובאמת מי שהוא חכם ומחשב דרכיו ומעשיו לעולם לא ישגה ויטעה וממילא לא יצטרך קצין ומושל. נמצאנו למדים שפרשת שופטים ושוטרים נוצרה לאותם שפיזיים במעשיהם ובדרכיהם.

ונלמד לעצמנו לחשב את דרכיו ולשקול אותם במאזני השכל. לטוב לנו כל הימים.

בברכת שבת שלום ומבורך – אבנר קוזאס

רב ונהג אוטובוס ממתנינים בחדר המיון של גן-עדן שם נקבע לאיזה מחלקה ישלחו. המלאך המבשר נכנס ומודיע כי נהג האוטובוס ישלח למחלקת הצדיקים הגמורים ואילו הרב למחלקת ה-"בינוניים". הרב לא מבין את פשרו של המיון. והמלאך מסביר לו פשוט מאד כשאתה דרשת כל המתפללים נרדמו, אבל כשהנהג נסע כולם התפללו...

בדיחה





ער ויפסיד? ברור לכולנו שהאבא מעוניין שהילד ישן. אז מדוע האבא פתח אפשרות שהוא לא מעוניין בה בכלל? מי הכריח אותו לזה? זאת טעות!

ילד קצת חכם עושה חשבון מהיר. באמירת תהילים אני מקבל שני במבה וביסלי, במתמידים אני מקבל שני וופלים וחמצוצים. אז למה אני צריך להתאמץ בשביל במבה אחת? מושיקו אמר לאבא: לא רוצה במבה ולא רוצה לישון. בשלב זה האבא הרגיש שאין לו מה לעשות. הוא הבין שהוא נמצא במלכוד, ונתן למושיקו פליק מאחור.

הורים יקרים, מה דעתכם, האם הפליק הזה הוא עונש או עוול? בוודאי שזה עוול. 'בחוזה' של האבא והילד היו שני סעיפים: ישנים - מקבלים, לא ישנים - לא מקבלים.

היכן הסעיף של הפליק? הילד לא חתם עליו... שוב טעות! אם מקרה כזה יחזור על עצמו הרבה פעמים הילד עלול לפרש את תגובת האבא שהוא לא אוהב אותו ואולי אפילו שונא אותו.

הרי לפנינו איום שגרם לתגובה לא מוצלחת. ובאמת, האבא הזה אדם נפלא וטוב לב, כולם אוהבים אותו חוץ מבנו. הסיבה ברורה: האבא הזה מעולם לא למד לחנך ילדים.

אני לא אומר שצריך לתגמל על כל פעולה עם במבות או פרסים, רק שבמקרה הזה, האבא החליט לעשות זאת, וזה דבר לגיטימי, ומותר לתת לילד תמריצים מדי פעם.

לא לאיים

האיום פותח אופציה למצב שבו אנחנו לא מעוניינים. כאשר אנחנו רוצים שהילד יעשה פעולה מסוימת ומאפשרים לו לבחור בדרך נוספת, איבדנו את הכח של אותה פקודה.

ערב אחד, מושיקו שכב במיטה ולא רצה לישון. אחרי מספר ניסיונות של האמא להרדים אותו שעלו בתוהו, האבא נכנס לתמונה עמד בפתח החדר ואמר למושיקו בטון ברור: לישון מיד! הילד השמיע חריקות וצפצופים ושוב האבא חזר ואמר: לישון מיד. הילד השמיע קולות מוזרים ואז אמר לו האבא: אתה ישן או לא? הורים יקרים, כאן מתחילה הטעות. מה פשר השאלה - ישן או לא?

השאלה הזאת גורמת לנו ההורים לפתוח אפשרות שבה אנחנו לא מעוניינים. כי הילד מבין מזה שיש אפשרות לישון ויש אפשרות לא לישון. ולכולנו ברור שהוא חייב לישון. המשך האבא ואמר לו: מושיקו, אם תישן תקבל בבוקר במבה, ואם לא תישן, תפסיד.

הילד כעת רואה לפניו שתי דרכים ברורות - לישון ולקבל במבה. לא לישון ולהפסיד. הורים יקרים, במה האבא מעוניין: שהילד ישן ויקבל במבה או שישאר

סיפור לשבת



הרה"ג אברהם יצחק הכהן קוק זצוק"ל

כמידי יום, התכנסו האנשים לתפילת מנחה בבית מדרשו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל, הסמוך למושב בית הדין. עם השנים נוצרה חבורה קבועה של מתפללים, רובם סוחרים שעבדו בסביבה. לאחר התפילה נהגו לשבת ולשמעו שיעור קצר מהרב ולחזור במהירות איש-איש לעבודתו.

יום אחד, לאחר שסיימו המתפללים את תפילת העמידה, המתין השי"ץ לרב שיסיים את תפילתו על מנת להתחיל בחזרת השי"ץ. המתפללים תמחו מה יום מיומיים שכן על פי רוב הרב לא נהג להאריך כל כך.

לאחר המתנה ארוכה, סימן הרב לשי"ץ להתחיל בחזרה, למרות שטרם סיים את תפילתו. תמיהת הציבור עלתה והתעצמה כשסיימו את התפילה ואילו הרב שקוע כולו בתפילה. הם המתינו עוד דקות מספר בתקווה שהרב יסיים את תפילתו ויעביר את שיעורו כמידי יום, אולם כשהבינו כי הרב אינו עומד לקראת סיום, עזבו את בית המדרש והתפזרו לדרכם.

למחרת, כשחזרו והתכנסו, סיפר אחד המתפללים כי ראה את הרב עומד בתפילה עד לאחר השקיעה- שעה בה עמדו להתחיל כבר את תפילת ערבית. בחשבון פשוט, הרב התפלל את תפילת שמונה עשרה במשך קרוב לשש שעות!

סיפור זה נהג לספר הצדיק הירושלמי ר' אריה לוי זצ"ל, כשהוא מוסיף ומבאר את פשר מעשהו של הרב, אב בית הדין. באותו יום הכריע בית הדין בעניין גט מסובך ועמד לקראת סיום התהליך.

כשהסופר עמד לסיים את כתיבת הגט הבחין הרב כי אחד העדים המיועדים לחתימה על הגט כותב מכתב אישי על נייר רשמי של הבנק ה'אנגלו-פלשתינה'. הרב חשש כי הנייר שווה פרוטה ואם כן יתכן, כי האיש הינו בגדר של גנב, הפסול לעדות.

אולם הרב שלא רצה להלבין את פניו, חיפש עצה כיצד למנוע מהאיש להעיד בגט. כשהפסיקו את הדיון על מנת להתפלל מנחה, החליט הרב להאריך בתפילה עד לאחר השקיעה, והיות שלא עורכים גיטין בלילה, לא תהיה ברירה אלא לדחות את הדיון למחר, ואז כבר יהיו עדים אחרים.

אהבתו ועזרתו לזולת היו לשם דבר, גם כאשר אותו עניין בא על חשבונו. רעייתו התלוננה בפני ראש העיר כי בעלה לא קיבל משכורת כמה חודשים, והם חיים מאשראי במכולת.

כאשר שמע זאת ראש העיר, טען בכל תוקף כי הרב מקבל את משכורתו מדי חודש והוא דואג אישית כי המשכורת מועברת לרב. מאחר והעניין היה תמוה ביותר, בדקו וראו- שאחרי קבלת המשכורת היה מרן הרב הולך לביתו, ובדרך היו ניגשים אליו יהודים במצוקה: "הרב, כבר לא נותנים לנו אשראי במכולת, ואנו רעבים". והיה הרב מחלק להם את כספו. כאשר הם שאלוהו: "ואיך הרב יקנה?", היה משיב: "לי יתנו בהקפה!".

עוד מעשה גדול מספר, כי הרב קוק ערך חופה לאיש עשיר. לאחר החופה הודה העשיר לרב ותוך כדי לחיצת יד העביר לו מטבע זהב. כאשר הרב הרגיש במטבע, הפיל אותו מרוב זעזוע ויצא.

העיד עליו מרן הרב שלמה זלמן אויערבך כי רבינו ידע לצטט בעל-פה את כל ספר הזוהר. נאמר עליו שלמד כל יום שישים דפי גמרא ופעם בחודש סיים את כל התנ"ך. שיטתו הייתה שנויה במחלוקת. מתנגדיו העריכו את גדלותו בתורה, אך התנגדו לשיטתו והכריזו עליו מלחמה רוחנית גדולה שממנה סבל עד ימיו האחרונים.

לעומת זאת, רבי צידדו בו, כדוגמת החפץ חיים, שאף התבטא על הרב: "דעו לכם כי הוא קדוש וטהור, וכל הנוגע בו לא ינקה!".

(פניני עין חמד)

ספרי הרב אבנר קוואס שליט"א

ניתן לרכוש בכל חנויות ספרי הקודש

ובטלפון 02-5370271

